

Basisbegrippen van recht (B001308)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2025-2026

A (semester 1) Nederlands Gent hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2025-2026

Verschelden, Gerd RE21 Verantwoordelijk lesgever
Taelman, Piet RE21 Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2025-2026

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Laws in de rechten	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Laws in de rechten	5	A
Keuzepakket Rechten	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Fysieke persoon - Rechtspersoon - Juridische persoonlijkheid - Bekwaamheid -
Vertegenwoordiging - Nietigheid - Rechtsfeit - Rechtshandeling (geldigheid, bewijs en
tegenwerpelijheid) - Objectief recht - Subjectieve rechten - Rechtsmisbruik - Zakelijk recht -
Zekerheid - Vorderingsrecht - Intellectueel recht - Verjaring - Aansprakelijkheid
Rechtsbescherming - Rechterlijke organisatie - Bevoegdheid - Procedure en procesverloop -
Handhavingsrecht
Rechter - Advocaat - Gerechtsdeurwaarder - Notaris
Duurzame ontwikkeling

Situering

Aan het begin van zijn opleiding moet de student geconfronteerd worden met een aantal
algemene karakteristieken van het recht waardoor hij/zij in staat is het recht als
maatschappelijk, sociaal, historisch, economisch en intellectueel gegeven te onderscheiden
van andere maatschappelijke fenomenen. De student moet dank zij dit opleidingsonderdeel in
staat zijn het recht zijn plaats te geven ten opzichte van andere sociale fenomenen en de
rechtswetenschap haar plaats ten opzichte van andere sociaal-wetenschappelijke disciplines.
Kortom, na het doorlopen van dit opleidingsonderdeel moet het de student duidelijk worden wat
het object is van zijn/haar verdere opleiding en hoe het zich verhoudt tot andere onderdelen
van zijn/haar intellectuele bagage die hij/zij in het secundair onderwijs heeft opgebouwd en in
de andere algemene juridische opleidingsonderdelen verder zal opbouwen.
In dit opleidingsonderdeel, waarbij Vaardigheden I aansluit, worden basismechanismen
aangereikt die van toepassing zijn in diverse takken van het recht en wordt het juridische
begrippenarsenaal verduidelijkt.

Inhoud

Het opleidingsonderdeel omvat de volgende grote luiken:

1. Rechtsbegrippen: in dit luik worden een aantal basisbegrippen van recht die horizontaal de
verschillende rechtstakken doorkruisen uitgelegd en op elkaar betrokken. Voorbeelden hiervan
zijn onder meer: publiekrecht en privaatrecht, objectief en subjectief recht, suppletief en
dwingend recht, rechtsfeit en rechtshandeling, overeenkomst, ontbinding en nietigverklaring,
bewijs, tegenwerpelijheid en publiciteit. De rechtsbegrippen worden zoveel als mogelijk
binnen een samenhangend en logisch gestructureerd verhaal aangebracht om de student
inzicht te verschaffen in de onderlinge samenhang van deze begrippen.

De rol van de belangrijkste juridische beroepsbeoefenaars wordt toegelicht. Het concept duurzame ontwikkeling wordt toegelicht met focus op de mogelijke bijdrage van de verschillende domeinen van het recht voor de oplossing van duurzaamheidsvraagstukken.

2. Kennismaking met het (burgerlijk) procesrecht: het belang van een goede, efficiënte, betaalbare en rechtvaardige rechtsbescherming wordt toegelicht aan de hand van de algemene beginselen van behoorlijke procesvoering (zoals toegang tot de rechter, het recht op een eerlijk proces, de taak van de rechter versus het beschikkingsbeginsel, ...). Aandacht gaat daarbij ook uit naar de opkomende alternatieve wijzen van geschillenoplossing. De hertekening van het gerechtelijk landschap wordt aangegrepen om de actuele rechterlijke organisatie en bevoegdheidsverdeling in grote lijnen te bespreken, waarbij ook de opdracht van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State wordt geduid. Via een summier toelichting op het procesverloop worden de basisconcepten van het burgerlijk procesrecht omschreven en geïllustreerd.

Begincompetenties

Er is geen specifieke voorkennis vereist. Wel wordt van de studenten een zekere belangstelling voor de politieke en gerechtelijke actualiteit verwacht, alsook een algemene maatschappelijke interesse. Lectuur van een degelijke krant is daarom een must.

Eindcompetenties

- 1 Eenvoudige privaatrechtelijke casusposities oplossen na detectie van de relevante rechtsfeiten.
- 2 Bewust zijn van de verantwoordelijkheden die de diverse actoren in het recht opnemen in de maatschappij
- 3 Bewust zijn van de (gradatie in) intensiteit van rechtsregels in functie van hun ordenend karakter (van aanvullend over dwingend recht, naar regels die de openbare orde raken
- 4 Beschikken over een beginnend vermogen om het maatschappelijk nut van rechtsregelen en juridische instellingen kritisch te evalueren
- 5 Getuigen van een beginnend kritische wetenschappelijke houding t.a.v. de inhoud en techniciteit van het recht
- 6 Actieve en passieve kennis hebben van Franse rechtsterminologie.
- 7 Kennis hebben van het basisbegrip duurzame ontwikkeling.
- 8 Inzien dat diverse domeinen van het recht een bijdrage kunnen leveren bij de ontwikkeling van een duurzamere samenleving.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Tijdens de hoorcolleges worden de studenten (in de mate van het mogelijke) interactief uitgedaagd in hun eerste confrontatie met het recht.

In de plenaire oefeningen worden casussen over de (on)bekwaamheid van fysieke personen opgelost met inbreng van de studenten.

Het laatste hoorcollege maakt de studenten vertrouwd met de vraagstelling op het examen (open vragen en meerkeuzevragen).

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Basisbegrippen van recht,
Richtprijs: € 30
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Auteur : Gerd Verschelden en Piet Taelman
ISBN : 978-9-46475-929-7
Aantal pagina's : 390
Oudst bruikbare editie : 2024 (elfde herziene editie)
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja

Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: Er is elk jaar een nieuwe editie omwille van de nimmer stoppende stroom aan wetswijzigingen (waaronder zeer ingrijpende wijzigingen in de regelgeving zoals de hercodificatie van het Burgerlijk Wetboek). De auteurs spannen zich in om jaarlijks alle wijzigingen voor de studenten te verwerken.

Referenties

B. Tamanaha, *On the Rule of Law: History, Politics, Theory*, Cambridge University Press, 2004, 180 p.
S. Vago, *Law and Society*, Prentice Hall, 2013 (10th ed.), 560 p.
W. Van Gerven en S. Lierman, *Algemeen deel. 40 jaar later. Privaat- en publiekrecht in een meergelaagd kader van regelgeving, rechtsvorming en regeltoepassing in Beginselen van Belgisch privaatrecht*, Mechelen, Kluwer, 2010, 603 p.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Studenten kunnen hun vragen posten op het discussieforum op Ufora, dat de lesgevers blijven opvolgen tot een week na afloop van de hoorcolleges. De lesgevers zijn ook persoonlijk bereikbaar voor vragen vóór, tijdens en na de les. Gelet op het zeer grote aantal studenten worden vragen enkel persoonlijk - dus niet via mail - beantwoord.
Vóór elke les zullen de daarin vertoonde dia's (in PowerPoint) downloadbaar zijn via Ufora.

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Schriftelijk examen, in de vorm van gesloten boek met gebruik van het wetboek, voor de helft bestaande uit diverse open vragen en voor de helft uit 20 meerkeuzevragen.
Het examen test de kennis, het inzicht, het wetenschappelijke denkvermogen en de schriftelijke communicatievaardigheid van de examinandus.
De studenten dienen de gehanteerde rechtsterminologie zowel in het Nederlands als in het Frans te kennen.

Eindscoreberekening

Open vragen: 50% van de eindscore

Meerkeuzevragen: 50% van de eindscore.

Er zijn 20 meerkeuzevragen, met telkens vier alternatieven, waarvan er telkens één (en slechts één) correct is. Om de helft van de punten te scoren op deze meerkeuzevragen, dienen 13 van de 20 vragen correct te worden beantwoord (= hogere cesuur). Voor de meerkeuzevragen is er geen giscorrectie. Foute antwoorden zullen dus geen puntenverlies opleveren. Studenten hebben er alle baat bij om alle meerkeuzevragen te beantwoorden.

Faciliteiten voor werkstudenten

De lessen worden opgenomen.